

Съфинансирано от
Европейския съюз

УТВЪРДИЛ:

22.6.2026 г.

X

Росица Карамфилова - Благова

Министър на ОСВ и Ръководител на УО на ...

Signed by: ROSITSA ATANASOVA KARAMFILOVA-BLAGOVA

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“

Европейски фонд за регионално развитие

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по процедура чрез подбор на
проектни предложения

BG16FFPR002-3.024

**„ИНФОРМАЦИОННИ КАМПАНИИ - БИОЛОГИЧНО РАЗ-
НООБРАЗИЕ”**

по приоритет 3 „Биологично разнообразие ”
на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

1. Наименование на програмата:

Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г. (ПОС 2021-2027 г.)

2. Наименование на приоритета и специфичната цел: Биологично разнообразие, „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“.

3. Наименование на процедурата: BG16FFPR002-3.024 „Информационни кампании - биологично разнообразие“

4. Измерения по кодове:

Област на интервенция – 079

Форма на финансиране – 001

Териториален механизъм ЕФСУ – 033

Равенство между половете ЕФСУ - 003

Стопанска дейност – 24

5. Териториален обхват: Територията на Република България, общини и населени места от МИГ с предвидено допълващо финансиране от ПОС 2021-2027 г., по приоритет „Биологично разнообразие“, в 6-те региона на планиране от ниво NUTS2 – Югозападен, Южен Централен, Югоизточен, Североизточен, Северен Централен, Северозападен (ЮЗРП, ЮЦРП, ЮИРП, СИРП, СЦРП, СЗРП).

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Осигуряване на допълващо финансиране, от ПОС 2021-2027 г., за изпълнение на одобрени¹ стратегии за Водено от общностите местно развитие (ВОМР), изпълнявани от местни инициативни групи (МИГ), за подпомагане на местно и регионално ниво на повишаване на осведомеността на населението за биологичното разнообразие и заплахите за него в целевата територия на МИГ.

Очакваните резултати от изпълнението на дейностите по процедурата са:

- Проведени информационни и разяснителни кампании с цел постигане на цели, заложиени в стратегически и планови документи в сектор „Биологичното разнообразие“.
- Лица, обхванати и информирани относно биологичното разнообразие и заплахите за него в целевата територия на МИГ.

7. Индикатори (показатели)²:

¹ За „одобрена стратегия“ се счита такава с издадено и публикувано решение за одобряване на стратегията по чл. 31, ал. 5 от ПМС № 494/2024 г. с предвидено допълващо финансиране по ПОС 2021-2027 г. и със сключено споразумение за изпълнение на стратегията за ВОМР по чл. 32 от същото ПМС.

² Посочват се конкретни изисквания към индикаторите (показателите) по процедурата, вкл. индикатори (показатели), които следва задължително да бъдат включени в проектните предложения, в случай че има такива.

Индикатори (показатели) за резултат:

1. Лица, които пряко ще бъдат обхванати от резултатите от проекта – брой

- Целева стойност за региона в преход – брой;
- Целева стойност за по-слабо развитите региони – брой;

Като базова стойност кандидатът посочва 0 бр. лица, като целева стойност се посочва броят лица, които пряко ще бъдат обхванати и ще ползват резултатите от изпълнения проект.

Кандидатът описва как ще бъде достигнат този брой, както и кои ще бъдат източниците на информация при неговото отчитане.

Кандидатът следва да избере в формуляра за кандидатстване целевата стойност за приложимия за проекта регион, където ще бъдат изпълнявани дейностите, а за другия регион следва да се попълва „неприложимо“.

Индикатор (показател) за краен продукт:

1. Проведени информационни кампании - брой

- Целева стойност за региона в преход – брой;
- Целева стойност за по-слабо развитите региони – брой;

За базова стойност кандидатът посочва 0 бр., като целева стойност се посочва броят информационни кампании, които ще бъдат организирани и проведени в рамките на проекта.

Кандидатът следва да избере във формуляра за кандидатстване целевата стойност за приложимия за проекта регион, където ще бъдат изпълнявани дейностите, а за другия регион следва да се попълва „неприложимо“.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):

Реализацията на дейностите по настоящата процедура се подпомага финансово от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) на Европейския съюз (ЕС) и с национални средства. Общият размер на средствата, които могат да бъдат предоставени по процедурата е до 4 801 030,76 евро.³ (четири милиона осемстотин и една хиляди и тридесет евро и седемдесет и шест цента), от които до 624 134,00 евро⁴ (шестстотин двадесет и четири хиляди сто тридесет и четири евро) за региона в преход.

Посоченият общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата може да бъде увеличаван при наличие на финансов ресурс по приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., без изменение на условията за кандидатстване.

При необходимост средства, предвидени за региона в преход, могат да бъдат пренасочени към по-слабо развити региони.

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

³ Левовата равностойност на общия размер на средствата, които могат да бъдат предоставени по процедурата, се равнява на 9 390 000,00 лв. При равняването на всички суми е използван официалният валутен курс, изразен с шест цифри– 1,95583.

⁴ Левовата равностойност на размера на БФП за региона в преход е 1 220 700 лв.

По процедурата не е предвиден минимален размер на безвъзмездната финансова помощ (БФП) за конкретен проект.

Максималният размер на БФП за отделен проект е до 51 129,19 евро⁵.

Максималният размер на допустимите разходи, за които може да бъде предоставена БФП за всяко проектно предложение, включва всички допустими разходи за изпълнение на проекта, вкл. непреките разходи за организация и управление, за видимост, прозрачност и комуникация и за подготовка на документации за възлагане на обществени поръчки/процедури за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕФСУ, съгласно изискванията на раздел 14 от Условията за кандидатстване.

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ, която се предоставя под формата на минимална помощ, определен по реда на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (C/2023/9700, ОВ, L, 2023/2831, 15.12.2023 г.), не следва да надхвърля тавана на подпомагане, определен по реда на цитирания регламент и не може да надвишава 51 129,19 евро (100 000 лева).

Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. си запазва правото да не предостави изцяло посочената сума, в случай че проектното предложение не отговаря на изискванията на Условията за кандидатстване, както и в случай че предвидените за изпълнение дейности по проекта изискват по-малък финансов ресурс.

10. Процент на съфинансиране⁶:

Процентът на съфинансиране на БФП по процедурата е както следва:

- за по-слабо развити региони средства от ЕФРР в размер на 85% и национално съфинансиране в размер на 15%.
- за региона в преход средства от ЕФРР в размер на 70% и национално съфинансиране в размер на 30%.

По процедурата могат да се предоставят до 100% от максималния размер на допустимите разходи.

11. Допустими кандидати:

Категории допустими кандидати:

11.1. Общини от състава на съответната МИГ с одобрени Стратегии за ВОМР за периода 2021-2027 г., включващи дейности в сектор „биологично разнообразие“.

11.2. Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), които следва:

- да бъдат вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, като от устава/учредителния акт на организацията е видно, че поне една от нейните цели е свързана със защита/опазване на околната среда; и
- да са определени за извършване на общественополезна дейност по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ); и
- да са регистрирани най-малко 12 месеца, предхождащи месеца, в който е подадено проектното предложение; и
- да бъдат със седалище и адрес на управление в община от състава на съответната МИГ с одобрена Стратегия за ВОМР за периода 2021-2027 г., включващи дейности в сектор „биологично разнообразие“.

⁵ Ллева равностойност 100 000,00 лв.

⁶ Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициентите (ако е приложимо).

11.3. Клонове на ЮЛНЦ, които следва:

- да са вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел със седалище и адрес на управление на територията на община от състава на МИГ с одобрена Стратегия за ВОМР за периода 2021-2027 г., включваща дейности в сектор „биологично разнообразие“; и
- да са регистрирани най-малко 12 месеца, предхождащи месеца, в който е подадено проектното предложение, и
- ЮЛНЦ, към което принадлежи клонът, да е определено за извършване на общественополезна дейност по смисъла на ЗЮЛНЦ, да е регистрирано най-малко 12 месеца, предхождащи месеца, в който е подадено проектното предложение и от устава/учредителния акт на ЮЛНЦ, към което принадлежи клонът, да е видно, че поне една от целите на ЮЛНЦ е свързана със защита/опазване на околната среда.

ВАЖНО:

Съгласно чл. 9, ал. 2 на Постановление № 494 на МС от 30.12.2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021 – 2027 г. (ПМС № 494/2024 г.), безвъзмездната финансова помощ се предоставя от ръководителя на управляващия орган на програмата на допустими бенефициенти съгласно приложението по чл. 17, ал. 2 от ПМС № 494/2024 г. към одобрените стратегии за ВОМР. Когато в одобрената стратегия за ВОМР е посочено, че допустим кандидат може да бъде ЮЛНЦ, проектното предложение може да бъде подадено и АДБФП може да се сключи и с клон на ЮЛНЦ, при спазване на посочените по-горе изисквания.

В случай че със сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще се излиза извън рамките на представителната власт на управителя на клона на ЮЛНЦ, клонът не може да бъде допустим бенефициент по процедурата.

12. Допустими партньори (ако е приложимо):

Допустимо е партньорство между субектите, посочени като допустими кандидати.

За да е допустим партньорът, той трябва да отговаря на изискванията за кандидат по раздел 11 на условията за кандидатстване.

Не е необходимо партньорствата да бъдат регистрирани в съда, но правата и задълженията между страните по кандидатстване и изпълнение на проекта следва да бъдат уредени в споразумение.

В споразумението ясно се урежда най-малкото:

- определя се водещ партньор;
- правата и задълженията между страните във връзка с подаването на проектното предложение и изпълнението на дейностите по проекта;
- определянето на конкретните финансови ангажименти на всяка от страните във връзка с изпълнението на проекта и по отношение на исканата безвъзмездна финансова помощ (БФП), в т.ч. собственото участие (собствен принос), ако е приложимо;
- ясно разпределение на отговорностите при евентуално налагане на финансови корекции на бенефициента, включително във връзка с дейността на партньора;
- стратегията за възлагане на обществени поръчки/процедури за избор на изпълнители, вкл. как ще бъдат подготвяни и провеждани съответните процедури;
- редът за възстановяване на сумите на партньора след извършени разплащания по проекта от Управляващия орган.

ВАЖНО: Всички разплащания за проекта се извършват от Управляващия орган на ПОС 2021-2027 г. само към водещия партньор по банкова сметка, посочената в поле „Банкова сметка“ на секция „Бенефициент“ от договора в ИСУН. Кандидатът и партньорът следва да имат предвид, че съгласно сключения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДФП) и независимо от договореностите между тях, бенефициентът (водещият партньор) и партньора ще носят солидарна отговорност при налагане на финансови корекции по чл. 70 от ЗУСЕФСУ.

13. Дейности, допустими за финансиране:

Дейностите, предвидени за изпълнение в рамките на проектното предложение, следва да съответстват на принципите на ефективност, ефикасност и икономичност и да водят до постигането на целите на процедурата и на приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г., да са в съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“⁷ и с принципите за равнопоставеност на жените и мъжете и осигуряване на равни възможности за всички.

Проектът следва да допринася за постигането на специфична цел „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“ на приоритет „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г. и целите на процедурата. Приносът на проектното предложение за постигане на целите следва да се опише в секция „Основни данни“, поле „Цел/и на проектното предложение“ на формуляра за кандидатстване в ИСУН.

При стартиране на дейности по изпълнение на проекта, преди сключване на АДФП, мерките за видимост, прозрачност и комуникация, заложи в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на Регламент (ЕС) 2021/1060 следва да бъдат изпълнявани.

Допустими за финансиране са следните дейности, които кандидатът описва и обосновава в проектното си предложение:

13.1. Дейности за подготовка на проектни предложения - подготовка на проектното предложение – в т.ч. изготвяне на анализ на заплахите за биологичното разнообразие на съответния регион/територия на МИГ, отчитайки спецификите му на база на мерки, планирани в стратегически и планови документи в сектор „биологично разнообразие“, като например – Национална стратегия за биологично разнообразие до 2030 г. (проект), Национална рамка за приоритетни дейности за мрежата Натура 2000 в Република България, Планове за действие за видове, Планове за управление на защитени зони, Планове за управление на защитени територии. Изготвяне на анализ, на база на който да бъде определено за всяко мероприятие/събитие/материал как са идентифицирани потребности на съответната целева група в териториалния обхват на съответната МИГ и как предвижданите дейности адресират потребностите, необходимото време за подготовка и продължителност на мероприятието/събитието, еднократно ли ще е, с надграждане или периодически, очакваните резултати и др.

Анализите трябва да осигуряват информация и документация, без които е невъзможно да се подготви проектно предложение и изисканите в условията за кандидатстване документи по раздел 24.

Предвид факта, че по процедурата не се подкрепя изграждане на инфраструктура и придобиване на активи, разпоредбите на чл. 73, пар. 2, буква „й“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 не са приложими за проектните предложения.

⁷ „Ненанасяне на значителни вреди“ означава да не се подкрепят или извършват икономически дейности, които нанасят значителни вреди на която и да било екологична цел, когато е приложимо, по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852.

13.2. Основни дейности - Организиране и провеждане на събития, разработване на информационни материали и др. за повишаване на осведомеността на населението за биологичното разнообразие и заплахите за него в целевата територия на МИГ, в това число:

- организиране и провеждане на събития (кръгли маси, работни срещи, представяне в медиите, пресконференции, брифинги, представяне на добри практики на място, информационни дни);
- разработване на информационни материали (плакати, брошури, листовки);
- разработване на рекламno-информационни материали (химикалки, тениски, шапки, еко-торбички и други подходящи според целевата група и посланията);
- осигуряване на външна реклама (рекламни пана, билбордове и др.);
- изработване на ролбанери;
- осигуряване на излъчвания в регионални радиостанции и регионални телевизионни канали (рекламno-информационни спотове);
- осигуряване на публикации на официалната интернет страница на бенефициента, в регионални интернет медии и портали и в социални Медии;
- осигуряване на публикации в регионални печатни медии;
- разработване на онлайн информационни портали, предоставящи практическа информация за опазване на биологичното разнообразие на територията на населеното място/общината/МИГа; заплахите за него; практическите възможности за адресиране на тези заплахи от страна на съответната целева група; повишаване на общественото самосъзнание за опазване на биологичното разнообразие в Натура 2000 или извън екологичната мрежа и др.
- Осигуряване на алтернативни форми на включване на целевите групи в припознаването на темата и посланието – инсталации, перформанси, изложби, уъркшопи и други).

ВАЖНО!

Сред допустими дейности са например, но не задължително, пътуващи изложби; фото и инфографични експозиции с локални примери; експониране в обществени сгради, училища и културни центрове; тематични занимания за деца и младежи чрез игрови и образователни подходи; демонстрационни кътове по време на информационни дни; съчетаване на алтернативните форми с онлайн съдържание и публикации в социалните медии с цел разширяване на обхвата, както и други иновативни подходи, съобразени с конкретните особености на целевите групи.

Дейностите и допълващото финансиране по приоритет „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г. трябва да са включени в одобрена Стратегия за БОМР и да са за цялата територия на МИГ. Допустима е промяна на дейностите спрямо заложените в одобрената стратегия, но само в рамките на допустимите дейности по настоящата процедура и ако към стратегията има приложение за допълващо финансиране по приоритет „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.

13.3. Организация и управление, видимост, прозрачност и комуникация и подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки/процедури за избор на изпълнители по реда на глава четвърта на ЗУСЕФСУ.

13.3.1. Организация и управление – включва организиране и обезпечаване работата на екипа за управление на проекта (възнаграждения, осигуровки и командировъчни разходи), осигуряване на необходимите консумативи, материали и оборудване за администриране на проекта.

Бенефициентът е пряко отговорен за управлението на проекта и осигуряване качествено изпълнение на заложените дейности. Той следва да предвиди достатъчно механизми за взаимодействие между членовете на екипа за управление на проекта при изпълнение на задачите

и отчитане на работата, с цел осигуряване на вътрешна оценка и контрол, както и за мониторинг на напредъка по проекта и предприемането на корективни мерки, при необходимост.

13.3.2. Видимост, прозрачност и комуникация

Дейностите за видимост, прозрачност и комуникация трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на Регламент (ЕС) 2021/1060 и на изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021-2027 г. (Приложение 1 от Националната комуникационна стратегия 2021-2027 г. - <https://www.eufunds.bg/bg/opos/node/14311>). В тази връзка, бенефициентът има задължение при дейностите за комуникация, видимост и прозрачност да указва произхода на финансирането чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики съгласно чл. 47 и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060. Оперативни насоки за използване на логото на ЕС за периода 2021-2027 г. могат да бъдат намерени на: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/logo-download-center_en, откъдето логото на ЕС заедно със съпътстващите текстове „Финансирано от Европейския съюз“ и „Съфинансирано от Европейския съюз“ могат да бъдат изтеглени и на български език. Логото на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. и примерна бланка могат да бъдат изтеглени от следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/node/14311>.

При изпълнение на дейностите за видимост, прозрачност и комуникация съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и съгласно Единния наръчник на бенефициента, бенефициентът следва:

- да публикува на уебсайта си, и на сайтове в социални медии, кратко описание на проекта, пропорционално на равнището на подкрепата, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Съюза;
- следва да използва емблемата на ЕС и съответното изявление за финансиране - изрази „Финансирано от Европейския съюз“ или „Съфинансирано от Европейския съюз“ на видно място на уебсайта. Емблемите и изписването на Европейския съюз задължително следва да се виждат още при отварянето на страницата, във видимата област на цифровото устройство, без да се налага потребителят да мести надолу страницата;
- да включва по видим начин текст, подчертаващ подкрепата от Съюза, в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на проекта и предназначени за обществеността или за участниците;
- да поставя устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX, веднага щом започне физическото изпълнение на проекта, включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване, с общ размер на разходите над 500 000 евро (неприложимо по настоящата процедура).
- постави на място видимо за обществеността на поне един плакат с минимален размер А3 или еквивалентен електронен дисплей с информация за операцията, подчертаваща подкрепата от фондовете;
- да спазва спазването на всички изисквания, посочени в Регламент (ЕС) 2021/1060 и в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021-2027 г.

Следва да се има предвид, че Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. не съгласува мерките за видимост, прозрачност и комуникация по време на изпълнението на проекта, а единствено следи за тяхното прилагане.

Съгласно чл. 49, пар. 6 от Регламент (ЕС) 2021/1060, във връзка с чл. 22, ал. 2 и 3 от условията за изпълнение, бенефициентът предоставя при поискване на институциите, органите, службите и агенциите на ЕС материалите за осигуряване на комуникация и видимост, като предоставя на ЕС безвъзмезден, неизключителен и неотменим лиценз за използването на

тези материали и всички вече съществуващи права, свързани с тях, съгласно приложение IX от същия Регламент.

13.3.3. Подготовка на документации за възлагане на обществени поръчки/процедури за избор на изпълнители по реда на глава четвърта на ЗУСЕФСУ.

Дейностите за подготовка на документации за обществени поръчки, независимо от това дали се реализират преди сключване на АДБФП, са допустими за финансиране, като разходите за тях се включват в непреките разходи, заедно с дейностите по организация и управление и мерките за видимост, прозрачност и комуникация.

Важно! Във формуляра за кандидатстване се включва една обща дейност „Организация и управление на проекта, видимост, прозрачност, комуникация и подготовка на документации за възлагане на обществени поръчки/ процедури по ЗУСЕФСУ”. В поле „Описание“ следва да се посочи, че за целия период на физическо изпълнение на проекта, кандидатът ще осигури изпълнение на дейностите по организация и управление и на дейностите по видимост, прозрачност и комуникация, съгласно описаното в приложената Декларация (Приложение № 7 към условията за кандидатстване). В поле „Начин на изпълнение“ кандидатът посочва, че ще изпълнява дейността през целия период на физическо изпълнение на проекта, като същата следва да приключи едновременно с най-дългата за изпълнение основна дейност от проектното предложение. В поле „Месец за стартиране на дейността“ се посочва месец 1, а в поле „Продължителност на дейността (месеци)“ се посочва продължителността на проекта, посочена от кандидата в поле „Срок на изпълнение, месеци“ в т. 1 „Основни данни“ на формуляра за кандидатстване“.

13.4. Видове недопустими дейности:

- дейности за одит на проекта;
- всякакви дейности от търговски и/или друг характер, генериращи печалба за кандидата;
- дейности, които не допринасят за целите на настоящата процедура;
- дейности, нарушаващи правилата за държавни помощи и/или за минимални помощи;
- дейности за закупуване на активи - втора употреба;
- дейности извън обхвата на процедурата и такива, непопадащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд;
- дейности, които са били част от операция, подлежаща на преместване съгласно член 66 от Регламент (ЕС) 2021/1060, или които биха представлявали прехвърляне на производствена дейност в съответствие с член 65, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2021/1060;
- дейности, за изпълнението на които вече е било предоставено финансиране със средства от Европейските фондове при споделено управление (ЕФСУ) или чрез други фондове и инструменти на Европейския съюз, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента.

Управляващият орган има правото в процеса на оценка да отстрани недопустими дейности, както и дейности, които са свързани с недопустими разходи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само допустимите разходи съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕФСУ и действащите подзаконови нормативни актове на Министерския съвет, които не противоречат на закона, разпоредбите на Регламент № 2021/1060, Регламент № 2021/1058, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027 г., детайлно описани по-долу.

Бюджетът във Формуляра за кандидатстване представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери или на реални пазарни цени и да е в съответствие с предвижданите за финансиране дейности.

14.1. Нормативна уредба

Разходите, допустими за финансиране в рамките на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, трябва да отговарят на разпоредбите на:

- Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;
- Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд;
- Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза;
- ЗУСЕФСУ;
- Постановление № 86 на Министерски съвет от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г.;
- Постановление № 23 на Министерския съвет от 13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021-2027 г. (ПМС № 23/2023 г.);
- Наредба № Н-5 от 29 декември 2022 г. за определяне на правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите;
- Закон за обществените поръчки и подзаконовите нормативни актове по прилагането му;
- Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и Постановление № 4 на Министерския съвет от 11.01.2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление.

14.2. Общи условия за допустимост на разходите по процедурата

Бюджетът на проектното предложение трябва да съдържа както разходи, които кандидатът/партньорът планира да извърши след одобрението на проектното предложение, така и такива, които вече е направил преди подаването му във връзка с изпълнението на дейности по проекта, които са извършени в срока на допустимост на разходите съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060 и които не са финансирани със средства от ЕФСУ или чрез други фондове и инструменти на ЕС, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента.

Разходите по процедурата се считат за допустими, ако са налице условията за допустимост на разходите, определени в чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕФСУ.

Допустимите разходи следва да се отнасят за дейности, попадащи в обхвата на подкрепата, оказвана от ЕФРР, в съответствие с описаното в Регламент (ЕС) 2021/1058 и да са извършени по отношение на дейности, допустими за финансиране по настоящата процедура.

При спазване на съображение 43 от преамбюла на Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 54, изр. второ от Регламент (ЕС) 2021/1060, за непреките разходи се прилага процент на единна ставка към допустимите преки разходи по проекта, изчислена през програмен период 2014-2020 г. Съответният процент се прилага към сумата на всички допустими преки разходи в рамките на безвъзмездната финансова помощ. Непреките разходи включват:

- разходите за организация и управление, свързани с възнагражденията на лицата, ангажирани с функциите по управление/администриране на проекта (вкл. при екип за управление - ръководител, координатор, технически сътрудник, счетоводител и др., независимо дали екипът е сформирал единствено от служители на бенефициента или е смесен – служители на бенефициента и външни за него лица, избрани в съответствие с националното законодателство); разходите за пътни, настаняване и дневни; разходи за външни услуги във връзка с организацията и управлението на одобрения за финансиране проект; други разходи, необходими за администрирането/управлението на проекта (материали, консумативи, оборудване);
- разходите за подготовка на документации за възлагане на обществени поръчки/процедури за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕФСУ и
- разходите за видимост, прозрачност и комуникация, свързани с популяризиране на изпълнението и резултатите от проекта), независимо дали се възлагат на външен за бенефициента изпълнител или са за лица, ангажирани с управлението на проекта, изпълняващи тези функции.

В случай че със съответния процент се надвишава максималният размер на БФП по проекта, преките разходи се намаляват така, че с прилагане на съответния процент непреки разходи към тях да не се надвиши максималната стойност на безвъзмездната помощ, определена съгласно раздел 9 от условията за кандидатстване.

Кандидатът следва да има предвид, че процентните ограничения се налагат върху реално извършените и разплатени допустими разходи, вкл. последващото изплащане на пълния размер на разходите за дейността по организация и управление, видимост, прозрачност и комуникация, подготовка на документации за възлагане на обществени поръчки/процедури за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕФСУ зависи от постигането на резултатите от проекта, измерими със съответните индикатори, заложи в проектното предложение. Използването на единна ставка по чл. 55, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ не освобождава бенефициента от задълженията му, при изпълнението на всички дейности, включени в проекта, да спазва приложимото европейско и национално законодателство.

14.3. Предвидени ограничения в размера/стойността на определени категории разходи

14.3.1. Непреките разходи са в ограниченията съгласно процента на единна ставка към допустимите преки разходи по проекта, определени по реда на т. 14.2 от настоящите условия за кандидатстване, както следва:

- за група със стойност на БФП под 204 516,75 евро – 14%⁸

Важно! При определяне размера на непреките разходи и разпределянето им по категория региони кандидатът прилага процента на единна ставка към общата стойност на преките допустими разходи за региона в преход и съответно същия процент единна ставка към общата стойност на преките допустими разходи за по-слабо развитите региони. Максималният размер на допустимата безвъзмездна финансова помощ, определен в раздел 8, обхваща общия

⁸ 400 000 лв.

размер на преките допустими разходи и размера на непреките разходи, изчислен по описания метод.

14.3.2. Разходите по мярка 13.1 „Дейности за подготовка на проектни предложения“ могат да бъдат до 10% от стойността на целия проект, но не трябва да надвишават този процент.

14.4 Допустими за финансиране категории разходи

I. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ,

II. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ,

III. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ

IV. РАЗХОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕРОПРИЯТИЯ

V. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ

ДДС е допустим разход по процедурата, в случай че се отнася за допустими дейности и не е възстановим. Съгласно разпоредбите на пар. 3 от ПЗР на ПМС № 86/01.06.2023 г. „възстановим данък върху добавената стойност“ е сумата на платения данък върху добавената стойност, която регистрирано по реда на Закона за данък върху добавената стойност лице има право да приспадне от задълженията си по Закона за данък върху добавената стойност, включително когато, като е имало това право, не го е упражнило по реда на закона. По процедурата се прилагат и Указанията на министъра на финансите – Приложение № 5 към условията за изпълнение.

14.5 Недопустими разходи

- разходи, свързани с изпълнението на недопустими дейности по процедурата;
- разходи за одит;
- разходи, нарушаващи правилата за държавни помощи и/или минимални помощи;
- разходи, надхвърлящи нормативно определени максимални размери, както и разходи, надхвърлящи процентните ограничения и/или максималната стойност за тях, включена в условията за кандидатстване;
- разходи за закупуване на превозни средства;
- разходи за устройствено планиране, инвестиционно проектиране, консултантски услуги, строителство и ремонт по реда на Закона за устройство на територията;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисиони и загуби от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
- ДДС върху недопустими дейности или възстановим ДДС;
- закупуване на дълготрайни материални активи – втора употреба;
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция;
- лихви по дългове, с изключение на свързани с БФП, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- разходи за финансиране на операции, които операции към момента на избирането им за финансиране от ЕФСУ са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на проектното предложение за финансиране по програмата от страна на бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са направени от бенефициента или не (съгласно чл. 63, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 2021/1060);
- разходи, които вече са финансирани със средства от ЕФСУ или чрез други фондове или инструменти на Европейския съюз, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента;
- разходи за дейности, които са били част от операция, подлежаща на преместване съгласно член 66 от Регламент (ЕС) 2021/1060, или които биха представлявали прехвърляне на производствена дейност в съответствие с член 65, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Недопустими за финансиране разходи, неправомерно одобрени и платени от бенефициента, остават за негова сметка и не подлежат на възстановяване.

14.6. Анализ относно остойностяването на дейностите, включени в проектното предложение

Анализът на остойностяването се изготвя като самостоятелен документ съгласно образеца на Приложение № 2 към условията за кандидатстване, като в него се обосновава как е остойностена всяка една от дейностите, вкл. и по подготовката на проекта, при съобразяване и на изискванията в условията за изпълнение по процедурата.

Разходите за дейностите по организация и управление, видимост, прозрачност и комуникация, и подготовка на документации за възлагане на обществени поръчки/процедури за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕФСУ влизат в състава на непреките разходи и в тази връзка за тях анализ на остойностяването не се представя. С цел определяне на общата стойност на проектното предложение в Приложение № 2 към условията за кандидатстване се попълват само процентът и стойността на непреките разходи. Анализът на остойностяването не освобождава бенефициентите от задължението им да спазват разпоредбите на действащото законодателство, вкл. в областта на обществените поръчки/процедури за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕФСУ, при определянето на прогнозните стойности на поръчките за дейностите по проектите, и в областта на държавните помощи.

В анализа се посочва въз основа на какви документи, други анализи или проучвания са остойностени дейностите и/или каква информация/ минимални технически и/или функционални характеристики, данни/ показатели/ оферти/ извлечение от каталог на производители/доставчици, информация за вече сключени и изпълнени договори със сходни параметри и предмет, пазарни консултации по смисъла на Закона за обществените поръчки (ЗОП), пазарни проучвания и/или проучване в интернет, калкулативен метод (например на база часова ставка на експерт) и др. са ползвани при остойностяването (за целите на определяне стойността на дадена дейност е необходимо сравнение на базата на минимум два източника). При позоваване на вече сключени договори с избран/и изпълнител/и на дейности, предмет на проектното предложение, с което се кандидатства, към анализа на остойностяването се прилага копие/я на тези договори или, ако са публично достъпни, се посочва активен линк към тях. При позоваване на оферти се прилагат самите оферти, при позоваване на извлечение от каталог на производители/доставчици се прилагат извлеченията от каталога или се посочват съответните линкове към продукта. При доказване на стойността на отделна дейност единствено чрез оферти, се изисква същите да са представени от субекти, чийто предмет на дейност е сходен с предмета на представената от кандидата оферта. Това се доказва с референция за изпълнена подобна услуга, извлечение от договор със сходен предмет или публично достъпна информация – интернет сайт с посочени основни дейности на организацията и изпълнени услуги.

Възможно е доказване на стойности по дейности чрез извадка на подобни услуги/доставки от страницата на Агенцията по обществени поръчки (АОП), като се посочват аналогичните характеристики между проведената поръчка със сключен договор и дейностите, предвидени в проектното предложение.

В случаите, в които остойностяването е извършено на базата на оферти, проучвания или извадки от АОП, се представят минимум две независими оферти, които са съпоставими една с друга – такива с подобни технически параметри или естество на услугата, от независими източници. Ако при проверка се установи, че представените оферти са от две свързани по между си или с бенефициента лица, то се изисква да се предоставят такива, които са издадени от независими източници или да се използва друг подход за обосноваване на съответния разход.

„Независими оферти“ са оферти, подадени от лица, които не се намират в следната свързаност помежду си или спрямо кандидата:

- а) лица, едното от които участва в управлението на дружеството на другото;
- б) съдружници;
- в) лица, които съвместно контролират пряко трето лице;
- г) лица, които участват пряко в управлението или капитала на друго лице, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните;
- д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице;
- е) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице – физическо или юридическо;
- ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото“

В случаите когато остойносттаването се доказва само с оферти, в анализа на остойносттаването е възможно да се посочи и процент на допълнителни разходи (ако такива са налични), които може да включват транспортни разходи, управленски разходи и/или друго, като изрично следва да е посочена тяхната стойност или процент от действителните разходи с обосновка за приетия процент и необходимостта от прилагането му.

В случай че кандидатът има вече сключен договор за съответната дейност/поддейност, в анализа на остойносттаване се отразява цената на сключения договор, относима към тази дейност/поддейност. Не е необходимо представяне на остойносттаването на прогнозната стойност на поръчката, въз основа на която е сключен съответния договор.

При остойносттаване на разходи за персонал, заложената стойност за изпълнение на дадена дейност се определя на база на прогнозното време за изпълнението ѝ и работната заплата на съответния служител, който ще я извършва.

Всеки анализ на остойносттаване следва да съдържа в поле „Забележка“ описателна част за принципите, които са използвани при определяне на стойността на отделна дейност: защо и как е определена стойността на дейността при получени две оферти или разгледани два договора, коя сума е приета – средноаритметична или по-ниската стойност на услугата/доставката, какви обстоятелства са отчетени или следва да се отчитат при остойносттаване на всяка конкретна дейност, друго по преценка на кандидата.

Анализът на остойносттаването обосновава избора на най-добро съотношение между размера на исканата БФП, предвидените дейности и постигането на поставените цели, като задължително се спазва принципът на добро финансово управление (икономичност, ефикасност и ефективност), дефиниран в Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

В анализа на остойносттаването кандидатът следва да опише логиката на разпределяне на съответния разход по региони от ниво NUTS 2 в зависимост от местонахождението на инвестициите и/или по негова преценка според спецификата на разхода при стриктно спазване на въведените в условията за кандидатстване ограничения по отношение финансовия ресурс за ЮЗР.

Структурата на анализа следва последователността на дейностите, посочена в секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН. Номерацията и наименованието на дейностите, посочени в анализа следва да са идентични с тези, посочени в секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“ на формуляра в ИСУН, като се сумира и посочва на ред „Общо“ и общата стойност на допустимите разходи за проектното

предложение. Общата стойност на допустимите разходи, получена в анализа на остойността, следва да бъде равна на общата стойност на бюджета на проекта. В анализа за остойността следва за всяка една дейност да бъде отразено каква част от допустимите разходи за нейното изпълнение са включени в бюджета на проекта като допустими разходи за възстановяване с БФП и каква част представляват съфинансиране от страна на бенефициента (в случай, че е приложимо). В анализа се посочва стойността на недопустимите разходи към всяка дейност, ако има такива, както и стойност на недопустими дейности, необходими за изпълнение на проекта, ако има такива. Общата стойност на недопустимите разходи, определена в Анализа на остойността трябва да съответства на стойността, посочена в поле „Недопустими разходи, необходими за изпълнението на проекта (когато е приложимо)“ към секция „Финансова информация – източници на финансиране (в евро)“ от формуляра за кандидатстване.

14.7 Авансови плащания

Бенефициентът има право да поиска авансово плащане от общата стойност на БФП, след сключване на АДФП, като максималният размер на авансовото плащане не може да надвишава 20 % от стойността на безвъзмездната финансова помощ.

Авансът се изплаща както следва:

- а) авансово плащане в размер до 5% (пет процента) от безвъзмездната финансова помощ за проекта е допустимо за плащане след сключване на АДФП;
- б) остатъкът до определения размер на аванса е допустим за плащане след сключване на поне един договор по реда на Закона за обществените поръчки/ по реда на глава четвърта от ЗУСЕФСУ за изпълнение на основна дейност по т. 13.2 от раздел 13 на настоящите условия;
- в) допустимо е изплащането на аванса и еднократно, в пълен размер, след изпълнение на гореописаните условия по б. „а“ и б. „б“, т.е. след сключване на АДФП и след сключване на поне един договор с изпълнител за дейност по т. 13.2 от раздел 13 на настоящите условия.

ВАЖНО! Авансовото плащане трябва да бъде обезпечено от бенефициента в пълен размер, когато това е приложимо в съответствие с изискванията на чл. 8 от Наредба № Н-5 от 29 декември 2022 г. за определяне на правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите и изискванията на условията за изпълнение по настоящата процедура.

Авансовите плащания следва да бъдат посочени във формуляра за кандидатстване съгласно указанията на Приложение № 1 към условията за кандидатстване. Сроктът и условията за извършване на авансово плащане са определени в Условията за изпълнение. В съответствие с чл. 60, ал. 2 от ЗУСЕФСУ, списък на писмените доказателства, които бенефициентът прилага към искането си за извършване на съответното плащане е приложен към Условията за изпълнение (Приложение № 2 „Писмени доказателства, специфични за процедурата“ към условията за изпълнение).

15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):

Общини, неправителствени организации, населението в страната.

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Определение на понятието „държавна помощ“ се съдържа в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Държавна помощ е всяка помощ, предоставена от държавата-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или предизвиква опасност от нарушаване на конкуренцията, поради поставяне в по-благоприятно поло-

жение на определени предприятия или производството на определени стоки, доколкото се засяга търговията между държавите-членки на Европейския съюз. По правило предоставянето на държавни помощи е забранено като изключенията от тази забрана са нормативно уредени. Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ се извършва в съответствие с европейското и национално законодателство в областта на държавните помощи. Съгласно правилата за държавни помощи, ако финансирането бъде определено като неправомерна и несъвместима държавна помощ, то следва да бъде възстановено от бенефициента, заедно с лихва за периода на неправомерно ползване.

Целите по настоящата процедура са за подкрепа опазването на природата, биологичното разнообразие, с цел постигане на по-добра степен на съхраненост, чрез провеждане на информационни кампании с които ще бъде повишена информираността на заинтересованите страни. Чрез процедурата се осигурява допълващо финансиране от ПОС 2021-2027 г. за изпълнение на одобрени стратегии за „водено от общността местно развитие“ (ВОМР) на МИГ с предвидено такова допълващо финансиране от Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (ПОС 2021-2027 г.).

Съгласно чл. 9, ал. 1 от Постановление № 494 на МС от 30.12.2024 г., за определяне на правила за прилагане на подхода ВОМР за периода 2021-2027 г. (ПМС № 494/2024 г.), за постигане на целите на одобрени стратегии за ВОМР, се предоставя допълващо финансиране от четири програми, една от които е ПОС 2021-2027 г. Допълващото финансиране се определя като общ размер, допустими дейности и максимален размер на помощта за изпълнението им, в указания, утвърдени от Ръководителя на Управляващия орган на ПОС 2021-2027 г. (чл. 10, ал. 1 от ПМС № 494/2024 г.). Указанията се прилагат към условията за кандидатстване по процедурите за подбор на стратегии за ВОМР. Когато за изпълнението на стратегия за ВОМР е необходимо допълващо финансиране от ПОС 2021-2027 г., формулярът за кандидатстване за стратегията се подава с приложение към него, изготвено по образец, в съответствие с указанията по чл. 10, ал. 1 от ПМС № 494/2024 г. Приложенията са различни от формулярите за кандидатстване със стратегии за ВОМР, финансирани от ЕЗФРСР, поради което в тях като единствен източник на допълващо финансиране се предвижда ПОС 2021-2027 г. Предоставянето на безвъзмездната финансова помощ за дейности, включени в приложения за допълващо финансиране, се извършва чрез кандидатстване и одобрение на проекти по процедури за подбор на проектни предложения по ПОС 2021-2027 г., при условията и по реда на ЗУ-СЕФСУ.

Допустими кандидати и партньори по процедурата са общините от състава на местни инициативи групи, чиито стратегии за ВОМР са одобрени, както и юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), отговарящи на изискванията на раздел 11 от настоящите условия за кандидатстване. Категориите допустими за финансиране дейности по процедурата обхващат организирането и провеждането на информационни кампании по специфични теми, насочени към заинтересованите страни, с цел осигуряване на осведоменост относно биологичното разнообразие и заплахите за него, на база на мерки планирани в стратегически и планови документи в сектор „биологично разнообразие – Национална стратегия за биологично разнообразие до 2030 г. (проект), Национална рамка за приоритетни дейности за мрежата Натура 2000, Планове за действие за видове, Планове за управление на защитени зони, Планове за управление на защитени територии. Тези дейности включват организиране и провеждане на събития (кръгли маси, работни срещи, представяне в медиите, пресконференции, брифинги, представяне на добри практики на място, информационни дни); разработване на информационни материали (плакати, брошури, листовки); външна реклама (рекламни пана, билбордове и др.); ролбанери; излъчвания в регионални радиостанции (рекламно-информационни спотове); излъчвания в регионални телевизионни канали; публикации на официалната интернет страница на бенефициента; онлайн публикации в регионални интернет медии и портали; публикации в социални медии; публикации в регионални печатни медии; разработване на

онлайн информационни портали, предоставящи практическа информация за системата за управление на битовите отпадъци на ниво населено място/община/регион за управление на отпадъците; за практическите възможности за разделно събиране на отпадъци и за предотвратяване образуването на битови отпадъци, препоръчително с фокус върху биоразградимите отпадъци (в т.ч. хранителни и зелени), за повишаване на общественото самосъзнание за спазване на високите нива на йерархията за управление на битовите отпадъци, и др., рекламно-информационни материали (химикалки, тениски, шапки, еко-торбички и други подходящи според целевата група и посланието); алтернативни форми на включване на целевите групи в припознаването на темата и посланието – инсталации, пърформанси, изложби, уъркшопи.

Всички изработени информационни материали ще бъдат общодостъпни, ще бъдат предоставяни безвъзмездно и ще са на разположение на обществеността. Всички провеждани информационни събития ще бъдат общодостъпни и за участието в тях няма да се изискват такси или други плащания.

В рамките на процедурата се прилагат два режима на подпомагане:

16.1. Подпомагане под формата на режим „непомощ“, който се прилага:

16.1.1. За общините – кандидати/партньори:

Режимът „непомощ“ се прилага само за общини, които са кандидати/партньори – Съгласно чл. 10, ал. 1, т. 6 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), кметовете на общините, а в градовете с районно деление - и кметовете на районите, са част от оправомощените компетентни органи по опазване на околната среда в т.ч. и биологичното разнообразие. Тяхно задължение, съгласно чл. 15, ал. 1, т. 5 от ЗООС, е да организират и контролират опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в населените места и край селищните територии. В този смисъл, общините ще изпълняват дейности при упражняване на публичните им правомощия в качеството си на публични органи и които попадат извън приложното поле на правилата за държавни помощи. Подобно тълкуване е в съответствие с възприетия подход в Съобщение на Комисията „Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС“ (Известие-то). Съгласно т. 17 от Известието, от съдебната практика следва, че член 107, пар. 1 от ДФЕС не се прилага, когато държавата действа „при упражняване на публична власт“ или когато публични субекти действат „в качеството си на публични органи“. Може да се смята, че даден субект действа при упражняване на публична власт, когато въпросната дейност е задача, която е част от основните функции на държавата или е свързана с тези функции по естеството си, целта си и правилата, на които се подчинява. В случая дейностите се извършват от общините в изпълнение на вменените им правомощия.

Служители на общините - бенефициенти и партньори–, ще могат да извършват самостоятелно дейности, свързани с подготовка на проектните предложения по т.13.1, както и дейности по организация и управление на проекта, видимост, прозрачност и комуникация и подготовка на документации за възлагане на обществени поръчки по т. 13.3, при условие че същите не изискват провеждане на обществени поръчки за услуги и/или доставки. Тези дейности ще следва да бъдат извършвани от служителите на кандидата/партньора, при спазване на разпоредбата на чл. 7 от Постановление № 86 на МС от 1.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г. (Обн., ДВ, бр. 49 от 6.06.2023 г., в сила от 6.06.2023 г., изм., бр. 63 от 25.07.2023 г., в сила от 1.08.2023 г., изм. и доп., бр. 5 от 16.01.2024 г., изм., бр. 64 от 30.07.2024 г., в сила от 1.09.2024 г.). Всички други дейности, освен дейностите, които се изпълняват от служителите на общините – бенефициенти/партньори, свързани с подготовка на проектните предложения по т. 13.1, както и дейности по организация и управление на проекта, видимост, прозрачност и комуникация и подготовка на документации за възлагане на обществени поръчки по т. 13.3, следва да бъдат възлага-

ни чрез процедури по реда на ЗОП или по Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (съгласно описаното в т. 16.2.2).

Съгласно чл. 7, ал. 1 от цитираното постановление, когато безвъзмездна финансова помощ се предоставя под формата по чл. 55, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ (възстановяване на действително направени и платени допустими разходи), дейностите по изпълнение и/или управление на проекти се възлагат, както следва:

1. с длъжностната характеристика на служителя, нает от бенефициента по трудово или служебно правоотношение, когато дейностите се изпълняват в рамките на установеното работно време;
2. със заповед на органа по назначаване, съответно на работодателя, с която на служителя по служебно правоотношение, съответно по трудово правоотношение, в държавната администрация, с негово съгласие и срещу възнаграждение се възлагат допълнителни задължения във връзка с управлението и/или изпълнението на проект, когато дейностите се изпълняват извън установеното работно време и длъжностна характеристика на служителя;
3. с трудов договор по реда на чл. 110 или 111 от Кодекса на труда във връзка с управлението и/или изпълнението на проект със служител по трудово правоотношение, когато дейностите се изпълняват извън установеното работно време и длъжностна характеристика на служителя;
4. с договор, сключен съгласно правилата по чл. 49, ал. 2 от ЗУСЕФСУ – извън случаите по т. 1 – 3.

Съгласно чл. 7, ал. 2 от Постановление № 86 на МС от 1.06.2023 г., когато безвъзмездна финансова помощ за дейности по проекти на бенефициенти от централната и териториалната администрация на изпълнителната власт се предоставя под формата по чл. 55, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ, допустимият размер на разходите за възнаграждения се определя, както следва:

1. за служителите по ал. 1, т. 1, 2 и 3 – до размера на възнаграждението на часова база, което лицето получава за изпълнение на дейности по основното си служебно или трудово правоотношение;
2. за лицата по ал. 1, т. 4 – съгласно условията на сключения договор.

Редът и начинът на заплащане на възнаграждения на служителите по чл. 7, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от Постановление № 86 на МС от 1.06.2023 г. са уредени в Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация (Наредбата), приета с ПМС № 129 от 26.06.2012 г., обн., ДВ, бр. 49 от 29.06.2012 г., посл. изм. бр. 90 от 25.10.2024 г., в сила от 1.01.2025 г. Разпоредбата на чл. 19, т. 6 от Наредбата урежда самостоятелен вид допълнително възнаграждение по чл. 21, ал. 4 от Закона за държавния служител и чл. 107а, ал. 9 от Кодекса на труда за изпълнение и/или управление на проекти или програми. То се начислява на държавни служители и служители, работещи по трудово правоотношение, които с тяхно съгласие и срещу допълнително възнаграждение, със заповед на органа по назначаването/работодателя са възложени допълнителни задължения във връзка с изпълнението и/или управлението на проекти. Тези допълнителни задължения не следва да попадат в обхвата на длъжностната характеристика и установеното работно време на служителя/работника (чл. 25а, ал. 1 от Наредбата). Техният размер е равен на възнаграждението на часова база, което лицето получава за изпълнение на дейностите по длъжностната си характеристика. Допълнителното възнаграждение по чл. 19, т. 6 от Наредбата за изпълнението и/или управлението на проекти и програми, по които съответната администрация е изпълнител, се определя от органа по назначаването/работодателя в рамките на средствата по проекта или програмата (чл. 25а, ал. 3 от Наредбата). Възлагането на такива допълнителни задължения във връзка с изпълнението и/или управлението на проекти трябва да е съобразено с действащото трудово законодателство,

включително по отношение на задължителната съгласно Закона за държавния служител и Кодекса на труда междудневна и междуседмична почивка.

Когато с длъжностната характеристика на служителя/работника, нает от бенефициента/партньора по трудово или служебно правоотношение са възложени дейности по управление и/или изпълнение на проекти, дейностите се изпълняват в рамките на установеното работно време. В този случай, служителят/работникът има право да получи допълнително възнаграждение за постигнати резултати, което се определя за точно и в срок изпълнение на поставените задачи, както и за осъществените от него дейности по управление и изпълнение на проекти и програми (чл. 24, ал. 1 от Наредбата, във връзка с чл. 25, ал. 7 от Наредбата). Разходите за допълнителните възнаграждения за постигнати резултати (вкл. за дейности по изпълнение и/или управление на проекти) са в размер не повече от 30 на сто от разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски по бюджетите на разпоредителите с бюджет (чл. 24, ал. 3 от Наредбата). Размерът на допълнителното възнаграждение за постигнати резултати, което отделен служител може да получи за една година, също е ограничен – той не може да надвишава 80 на сто от начислените му за съответната година основни заплати (чл. 24, ал. 5 от Наредбата).

Възможността служители на бенефициента да получават допълнителни възнаграждения за осъществени от тях дейности по управление и/или изпълнение на проекти е нормативно установена в Закона за държавния служител, Кодекса на труда, Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация и Постановление № 86 на МС от 1.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г. Те се изпълняват от служители в административни звена, част от системата на изпълнителната власт, поради което същите могат да бъдат съотнесени към осъществяването на властническите правомощия на съответните административни структури и за тях не намират приложение правилата за държавни помощи.

С подписването на АДБФП, бенефициентът и партньорът се задължават да изпълняват проектните дейности в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство, вкл. законодателството за държавни помощи. Те подлежат на проверки от страна на националните контролни органи (Агенцията за държавна финансова инспекция, Сметната палата, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ и др.) по реда, предвиден в съответните нормативни актове.

16.1.2. За изпълнители на проектни дейности, в случаите, в които бенефициентите/партньорите (общини, ЮЛНЦ и техни клонове) възлагат информационните дейности, които имат стопански характер и са свързани с доставки и услуги, на трети лица, чрез провеждане на състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни процедури:

Режимът „непомощ“ се прилага на ниво изпълнители на проектни дейности, в случаите, в които бенефициентите/партньорите (общини, ЮЛНЦ и техни клонове) възлагат информационните дейности, които имат стопански характер и са свързани с доставки и услуги, на трети лица, чрез провеждане на състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни процедури (по смисъла на параграф 89-96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз). Това гарантира, че и на ниво изпълнител подпомагането не представлява държавна помощ.

16.2. Подпомагане под формата на режим „минимална помощ“, попадаща в приложното поле на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския

съюз към по-мощта de minimis (C/2023/9700, ОВ, L, 2023/2831, 15.12.2023 г.), наричан по-долу Регламент (ЕС) 2023/2831, който се прилага:

16.2.1. За юридически лица с нестопанска цел и клонове на юридически лица с нестопанска цел – кандидати/партньори

Режимът „минимална помощ“ се прилага за юридическите лица с нестопанска цел, както и за клоновете на юридически лица с нестопанска цел, които са кандидати/партньори.

В съответствие с чл. 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/2831, този регламент се прилага за помощите, предоставяни на предприятия от всички сектори, с изключение на:

1. помощите, предоставяни на предприятия с дейност в първичното производство на продукти от риболов и аквакултури;
2. помощите, предоставени на предприятия, осъществяващи дейност в преработката и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури, когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на закупените или пуснати на пазара продукти;
3. помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в областта на първичното производство на селскостопански продукти;
4. помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейности в преработката на селскостопански продукти и търговията с тях, в един от следните случаи:
 - а) когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на тези продукти, които се изкупуват от първичните производители или се предлагат на пазара от съответните предприятия;
 - б) когато помощта е обвързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
5. помощите, отпуснати за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;
6. помощите, обвързани с използването на местни стоки и услуги вместо вносни стоки и услуги.

Когато получател на минимална помощ упражнява дейност в един от секторите, описани в чл. 1, параграф 1, букви „а“, „б“, „в“ или „г“ от Регламент (ЕС) 2023/2831, както и в един или повече от секторите, попадащи в приложното поле на този регламент, или има други дейности, попадащи в приложното поле на регламента, същият се прилага спрямо помощта, предоставяна за посочените сектори или дейности, при условие че бъде гарантирано посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разделяне на счетоводството, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831.

При режим „минимална помощ“, общият размер на всички минимални помощи за бенефициента, съответно за всеки от неговите партньори, и за всички субекти, с които бенефициентът/всеки партньор образува „едно и също предприятие“ не може да надвишава 300 000 евро (586 749 лева) за период от три години. За целите на тавана, посочен в чл. 3, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси.

Таванът на минималната помощ не е надхвърлен, когато сборът между безвъзмездната финансова помощ за дейностите, попадащи в обхвата на минималната помощ и всички други получени минимални помощи на територията на Република България за последните три години от:

- бенефициента/всеки отделен партньор; и

- предприятия, с които той образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831; и
- всички предприятия, които са се ввели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с бенефициента/всеки отделен партньор, съгласно чл. 3, пар. 8 от Регламент (ЕС) 2023/2831; и
- предприятия, образуващи „едно и също предприятие“ с бенефициента/всеки отделен партньор, които са се възползвали от помощ *de minimis*, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) 2023/2831, не надвишава 300 000 евро (586 749 лева) за период от три години.

Когато кандидати/партньори по процедурата са клонове на ЮЛНЦ, те образуват със самото ЮЛНЦ „едно и също предприятие“.

Съгласно чл. 3, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2023/2831, таванът, посочен в чл. 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831 се прилага независимо от формата на помощта *de minimis* или от преследваната от нея цел и без значение дали предоставената помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от ЕС. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответния таван, определен в чл. 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831, тази нова помощ не попада в приложното поле на този регламент, съгласно чл. 3, пар. 7 от Регламент (ЕС) 2023/2831.

В случай че бенефициентът/всеки отделен партньор и/или субектите, с които той образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, са получавали друга минимална помощ, минимална помощ може да бъде предоставена само за остатъка от сумата, до достигането на тавана на помощта, определен за период от три години. По смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831 „едно и също предприятие“ означава всички субекти (предприятия), които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

- а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;
- г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в алинея първа, букви „а“ — „г“, посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

Минималните помощи, които се предоставят на няколко части, се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е скontoвият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с чл. 3, пар. 6 от Регламент (ЕС) 2023/2831.

Бенефициентите и всеки от партньорите ще следва да представят декларация, съдържаща информация относно получаването на други държавни и минимални помощи за последните 3 години (по образец, съгласно Приложение № 6 към условията за кандидатстване). В декларацията следва да бъде включена и информация относно всички предприятия, с които бенефициентът/всеки от партньорите поддържа взаимоотношения по смисъла на чл. 2, пар. 2 и чл. 3, пар. 8 и 9 от Регламент (ЕС) 2023/2831. Когато кандидати/партньори по процедурата са

клонове на ЮЛНЦ, в представяната от тях декларация те посочват ЮЛНЦ като „едно и също предприятие“. Управляващият орган извършва проверка на декларираните обстоятелства, включително на вписаните данни в регистъра на минималните помощи и в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. При необходимост, той осъществява контакт с други посочени в декларацията за държавни и минимални помощи администратори на помощи, с цел да събере необходимата информация, която да му гарантира, че с предоставянето на новата минимална помощ няма да се надвиши най-високият приложим размер на помощта.

В изпълнение на чл. 4, т. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831, помощите под формата на безвъзмездни средства или лихвени субсидии се смята за прозрачна помощ *de minimis*. Съгласно чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/2831, минималната помощ в размер до 300 000 евро (586 749 лева) може да се кумулира с минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2832 на Комисията. Минималната помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 може да се кумулира с минимална помощ, предоставяна съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията, до съответния таван, определен в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831. В декларацията за минимални и държавни помощи бенефициентите, посочват дали са получавали други минимални помощи през последните три години. Съгласно чл. 5, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2023/2831, минималната помощ по този регламент не се кумулира с държавна помощ по отношение на същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за рисковото финансиране, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият съответен интензитет на помощта или размер на помощта, определени за конкретните обстоятелства на всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Минимална помощ, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията.

Регламент (ЕС) 2023/2831 се прилага само за помощите, при които брутният еквивалент на безвъзмездна помощ може да бъде изчислен точно и предварително, без да е необходима каквато и да било оценка на риска.

Управляващият орган, в качеството си на администратор на помощ, при прилагане на режим „минимална помощ“ съобразява следното:

1. В изпълнение на Регламент (ЕС) 2023/2831, в сключваните административни договори за предоставяне на БФП ще следва да се посочи предвижданият размер на помощта (изразен като брутен еквивалент на помощта) и нейният минимален характер, както и пълното наименование на Регламент (ЕС) 2023/2831 и данните за публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.
2. Съгласно чл. 6, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2023/2831, всички документи, които са необходими, за да се установи спазването на всички условия по регламента задължително се съхраняват за срок от 10 години от датата на нейното предоставяне.
3. Във връзка с декларирането на обстоятелството, че по отношение на бенефициентите не е налице неизпълнение на разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ, Управляващият орган извършва проверка посредством справка в Регистъра на Европейската комисия на електронен адрес: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3 и в Списъка, съдържащ информация за получатели, за които Европейската комисия е постановила да възстановят получената държавна помощ (съгласно делото Deggendorf), публикуван на страницата на Министерство на финансите.
4. Във връзка с декларираните обстоятелства, Управляващият орган извършва комплексна проверка:

- в публичния модул на Информационна система „Регистър на минималните помощи“ (<http://minimis.minfin.bg/Default.aspx>);
- в Европейския регистър eAid Register (<https://internal.aid-register.ec.europa.eu>)
- в Модула за прозрачност на ЕК, на интернет адрес <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/>;
- в регистър БУЛСТАТ и в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

5. Като администратор на минимална помощ, Управляващият орган следва да въвежда информацията относно предоставените на бенефициентите минимални помощи в Европейския регистър eAid Register и има право да изисква информация от други администратори на помощ относно предоставени на бенефициента други държавни и минимални помощи. В него помощите de minimis, съобразно чл. 34, ал. 1 от Закона за държавните помощи, следва да бъдат въведени в срок до три работни дни от датата на предоставянето на помощта.

Като администратор на минимална помощ Управляващият орган ще следи стриктно за спазването на всички условия на Регламент (ЕС) 2023/2831.

ВАЖНО: Когато кандидат/партньор е клон на ЮЛНЦ, получател на минималната помощ по процедурата е ЮЛНЦ. Същото се вписва като получател на помощ в Европейския регистър eAid Register.

16.2.2. За изпълнители на проектни дейности, в случаите, в които бенефициентите/партньорите (общини, ЮЛНЦ и техни клонове) възлагат информационните дейности, които имат стопански характер и са свързани с доставки и услуги, на трети лица, без да проведат състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни процедури:

Режимът „минимална помощ“ се прилага и на ниво изпълнители на проектни дейности, в случаите, в които бенефициентите/партньорите (общини, ЮЛНЦ и техни клонове) възлагат информационните дейности, които имат стопански характер и са свързани с доставки и услуги, на трети лица, без да провеждат състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни процедури (по смисъла на параграф 89-96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз). В тези хипотези, съгласно сключените АДБФП, бенефициентите ще изпълняват функциите на администратори на минимална помощ по отношение на техните изпълнители. В това си качество, бенефициентите ще следва да приложат описаните в раздел 16, т.16.2.1 от условията за кандидатстване стъпки и механизми за контрол.

Изпълнението на условията и поетите ангажменти по отношение на съответствието с правилата за държавни и минимални помощи ще се контролира от страна на УО на ПОС 2021-2027 г. в рамките на документални проверки и проверки на място в периода на изпълнение и устойчивост на проектите. Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. ще приложи контролни механизми, гарантиращи изпълнението на всички приложими условия, чрез които се доказва липсата на държавна помощ при изпълнението на всеки отделен проект.

Възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ се извършва по реда на Глава VI от Закона за държавните помощи. Решението на Европейската комисия за възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ подлежи на изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Не се разрешава предоставяне на нова държавна помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия и не е възстановило изцяло неправомерна и несъвместима държавна помощ или неправилно използвана държавна помощ. Предоставянето на държавна помощ, която не отговаря на всички изисквания на приложимия режим по държавни помощи, представлява неправомерна

държавна помощ, което от своя страна е основание за нейното възстановяване. В съответствие с чл. 57, ал. 1, т. 8 от ЗУСЕФСУ, разходите на бенефициентите, които не са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи, не са допустими за финансиране от ПОС 2021-2027 г. и няма да им бъдат възстановявани от програмата. Съблюдаването на правилата за допустимост на разходите е обект на проверка от Управляващия орган на етапа на тяхната верификация. Съгласно чл. 70, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ, за нарушаване на правилата за държавната помощ по смисъла на чл. 107, пар. 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз на бенефициентите се налагат финансови корекции. Управляващият орган си запазва правото да извършва проверки на място при бенефициентите, с цел да гарантира спазването на нормативните изисквания в областта на държавните помощи. В случай че Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. или друг компетентен орган установи нарушения и неправомерно отпускане на държавни помощи от страна на бенефициентите, последните следва да осигурят възстановяване на всички изплатени суми, ведно с лихва, определена по реда на приложимото законодателство за държавни помощи.

Допълнителна информация относно приложимото законодателство в областта на държавните помощи може да бъде открита на интернет страницата на Министерство на финансите (<http://stateaid.minfin.bg/>).

17. Хоризонтални принципи⁹:

Процедурата се провежда при спазване на принципите на чл. 2, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, включително равнопоставеност и недопускане на дискриминация, публичност и прозрачност, спазване на основните права, устойчиво развитие, опазване на околната среда.

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно и чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

При подготовката на Условието за кандидатстване УО на ПОС 2021-2027 г. предприе действия, гарантиращи спазване на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. При преглед на Насоките за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г., съответно към Насоките за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г. и контролните листове към тях, е установено, че приложими за процедурата са принципите по чл. 2, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, както и принципите за равнопоставеност в процеса на кандидатстване, недопускане на дискриминация, публичност и прозрачност на финансирането, устойчиво разви-

⁹ Описват се изискванията за постигане на съответствие с хоризонталните принципи на ЕС и, ако е приложимо, на принос към тях.

тие и опазване на околната среда и в частност опазване на биологичното разнообразие. Изискванията, заложи в процедурата по отношение на процеса на кандидатстване и последващо изпълнение на дейностите, гарантират спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

Дейностите по проекта съобразяват принципа за ненаанасяне на вреди и гарантират устойчивост на вложените инвестиции по отношение на реализираните мерки в резултат от изпълнението на проектите.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

Максималният срок за физическо изпълнение на дейностите по проекта, който бенефициентът може да посочи във формуляра за кандидатстване в поле „Основни данни“, е 12 месеца, но не по-късно от 31.12.2029 г. След изтичане на срока за физическо изпълнение бенефициентът следва да изготви и внесе искане за окончателно плащане по проекта в рамките на 1 месец.

Изменения по отношение на максималния срок за изпълнение са възможни единствено по реда на глава шеста от условията за изпълнение по процедурата, като разходите са допустими, ако са извършени в срока по чл. 63, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Кандидатът следва да има предвид, че съгласно чл. 39, ал. 4 от ЗУСЕФСУ финансирането с безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от Ръководителя на Управляващия орган, когато бенефициент не сключи договор с изпълнител до 12 месеца от изтичането на срока, предвиден за неговото сключване съгласно графика за изпълнение на дейностите в поле „Начин за изпълнение“ на дейностите във формуляра за кандидатстване. Случаите, при които този срок спира да тече, са определени в чл. 4, ал. 2 от ПМС № 23 от 13.02.2023 г.

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения¹⁰:

Неприложимо.

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения¹¹:

Неприложимо.

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел II „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ, при спазване на разпоредбите на ПМС № 23 от 13.02.2023 г.

Оценката на проектното предложение се осъществява по електронен път, чрез системата ИСУН от Оценителна комисия (ОК), назначена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган на ПОС 2021 – 2027 г., на база методика и критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. и посочени в раздел 22 на Условията за кандидатстване. Съставът на ОК съобразява предмета на процедурата, като членовете и помощник-оценителите притежават необходимата професионална компетентност за изпълнение на задачите и отговарят на изискванията по чл. 17, ал. 2 и 3 от ПМС № 23 от 13.02.2023 г.

¹⁰ Попълва се, ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

¹¹ Попълва се, ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

Оценяването на проектното/ите предложение/я се извършва в срок до три месеца от нейното назначаване, освен ако по изключение в заповедта за назначаването ѝ не е посочен по-дълъг срок, който съгласно действащата нормативна уредба не може да бъде по-дълъг от 4 месеца.

Един кандидат може да подаде само 1 проектно предложение за територията на един МИГ, като кандидат или като партньор.

В случай че кандидат по процедурата подаде повече от едно проектно предложение за територията на един МИГ в ИСУН, той може писмено да оттегли всички проектни предложения, които счита за несъответстващи на условията за кандидатстване. В този случай ОК не разглежда оттеглените предложения.

В случай че в процеса на оценка по критерий 2 и/или критерий 3 от административно съответствие и допустимост бъде установено, че едно лице участва като кандидат и/или партньор в повече от едно проектно предложение за територията на един МИГ с одобрена Стратегия за BOMP за периода 2021-2027 г., включващи дейности в сектор „биологично разнообразие“, се разглежда единствено последното подадено по дата и час проектно предложение, в което той участва, независимо в какво качество – кандидат или партньор, а всички други проектни предложения с негово участие се отхвърлят.

Въз основа на методиката и критериите, посочени в т. 22, комисията извършва оценка на проектите предложения на два етапа: 1. Оценка на административно съответствие и допустимост; 2. Техническа и финансова оценка.

Оценка на административното съответствие и допустимостта (ОАСД) е етап от оценяването на проектното предложение, при който се извършва проверка относно формалното съответствие на проектното предложение и на допустимостта на кандидатите и проектите дейности. За всеки показател се поставя оценка Да, Не или Неприложимо.

В случай че кандидат получи оценка НЕ на критерий № 4 от ОАСД, то оценителната комисия не изисква допълнителни документи/информация и проектното предложение се отхвърля, без да се оценява за съответствие с всички останали критерии. По останалите критерии от ОАСД е допустимо оценителната комисия да изисква допълнителни документи/информация от кандидата.

Декларациите се подават задължително подписани с валиден електронен подпис.

Непредставянето на пълномощно/заповед/декларация с КЕП е основание проектното предложение да бъде отхвърлено.

Изискуемите документи се представят еднократно и в срока, определен от оценителната комисия. При непредставяне на документите в указания срок, същите не се изискват повторно и проектното предложение се отхвърля.

В случай че въз основа на извършените проверки/проверки в публично достъпни регистри/приложени документи в секция „Прикачени документи“, кандидатът/партньорът не отговарят на условието за допустимост, проектното предложение ще бъде отхвърлено.

В случай че в секция „Индикатори“ не са включени приложимите индикатори/показатели за резултат, съгласно изискванията от Условията за кандидатстване, оценителната комисия ще изиска от кандидата пояснителна информация.

В случай че включените индикатори за резултат не са количествено определени (посочени положителни стойности, различни от 0) или е налице разминаване в информацията за целевите им стойности, оценителната комисия ще изиска от кандидата пояснителна информация. При оценката на проектите предложения по критерий 8 от ОАСД „Исканата безвъзмездната финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕФСУ или чрез други фондове и инструменти на Европейския съюз, както и с други публични средства, различни от тези на кандидата и на партньора (ако е приложимо).“, се извършва проверка на:

1. информацията в ИСУН, при необходимост, за програмни периоди 2007 - 2013 г., 2014-2020 г. и 2021 – 2027 г.;

2. декларираните обстоятелства от кандидата/партньора, вкл. представената справка за изпълнение на сходни проекти и дейности за период от 10 години преди датата на кандидатстване;

В случай че при проверката възникне съмнение за наличие на двойно финансиране, ОК има право да изиска както писмени становища от компетентните ведомства, така и резюмета на проекти или дейности от кандидата.

При оценката по критерий 9 от ОАСД „Стойността на отделните дейности е определена въз основа на анализ на остойностяването, съгласно изискванията на условията за кандидатстване.“, в случай на съмнение относно обосноваването на разходите по проектното предложение, Оценителната комисия може да изиска информация от кандидата за лицата, издали документите/офертите, в следствие на които е направено остойностяването по дейности и да направи допълнителни проверки по отношение на остойностяването на базата на минимум два източника на информация за удостоверяване на стойността за извършване на конкретната дейност.

В случай че кандидатът не е приложил изискуемите документи за доказване на всеки разход, включен в бюджета на проекта, същите няма да бъдат изисквани тъй като допълнителното им предоставяне води до подобряване на качеството на проектното предложение. В случай на необосновани дейности и/или разходи при оценката на етап „Техническа и финансова оценка“ оценителната комисия ще извърши корекции в бюджета на проектното предложение с оглед редуциране на тези разходи.

В случай че кандидат получи оценка НЕ на някой от критериите, проектното предложение не се допуска до етапа на Техническа и финансова оценка. Въз основа на извършената оценка на административното съответствие и допустимостта комисията изготвя списък на проектите предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка. В списъка се посочват и основанията за недопускане.

Техническата и финансова оценка (ТФО) е оценка по същество на проектите предложения, която се извършва в съответствие с критериите за оценка на проектите. Въз основа на общия брой точки, проектите предложения се класират в низходящ ред. Максималният брой точки, който може да получи едно проектно предложение, е 100. За финансиране се одобряват по реда на класирането всички проектите предложения, чиято обща оценка по критерии, са по-големи или равни на 31 точки до покриване на общия размер на предварително определените и обявени финансови средства по процедурата съответно за региона в преход и за по-слабо развитите региони. За финансиране не се одобряват проектни предложения, за които по критерий 1 от ТФО са присъдени 0 т.

За една одобрена стратегия за БОМР с предвидено допълващо финансиране по приоритет „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г. се класира само едно проектно предложение, което е получило най-много точки при ТФО. Всички останали проектни предложения, които са с по-малко точки, не се включват в списъка на одобрените проектни предложения. Ако две или повече проектни предложения са за една и съща одобрена стратегия за БОМР и са класирани с еднакъв брой точки, предимство ще има това, което е регистрирано с по-ранна дата и час в ИСУН.

В случай че две или повече проектни предложения са класирани с еднакъв брой точки, но при недостатъчен финансов ресурс, при класирането предимство се дава на това проектно предложение, получило по-висок брой точки на критерий 1 от ТФО. В случай че тези проектни предложения имат еднакъв брой точки по критерий 1, за финансиране се предлага проектното предложение, което има по-висок брой точки по критериите, както следва: №№ 2, 3, 4 от ТФО. В случай че проектите предложения имат еднакъв брой точки и по тези критерии, за финансиране се предлага това, което е подадено първо в срока на кандидатстване в ИСУН. При оценката по критерий 3 от ТФО, когато кандидатът или партньорът има опит в текущи комуникационни/информационни/разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, как-

то и управленски опит по приключили проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници, ОК присъжда 20 т. по този критерий. Аналогично, когато кандидатът или партньорът има опит в приключили комуникационни/информационни/разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, както и управленски опит по текущи проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници, ОК присъжда 20 т. по този критерий.

В допълнение, когато при оценката по критерий 3 от ТФО, нито кандидатът, нито партньорът, има опит в реализирането на комуникационни, информационни и разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, ОК присъжда:

- 10 т. по този критерий, при наличие на управленски опит на един от тях по приключили проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници.

- 5 т. по този критерий, при наличие на управленски опит на един от тях по текущи проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници.

Предмет на оценка по критерий 3 от ТФО е опитът на кандидата или партньора в комуникационни/информационни/разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, съответно опит в проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници, изпълнени/изпълнявани **единствено** на територията на община от състава на съответната МИГ с одобрена Стратегия за ВОМР за периода 2021-2027 г., включващи дейности в сектор „биологично разнообразие“, за чието изпълнение се кандидатства. При прилагане на критерия, когато кандидат/партньор по процедурата е клон на ЮЛНЦ, предмет на оценка ще бъде опитът на клона.

Когато, при оценката по критерий 3 от ТФО, нито кандидатът, нито партньорът има опит в реализирането на комуникационни, информационни и разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, нито в управлението на проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници, ОК присъжда 0 т. по този критерий. За финансиране не се одобряват проектни предложения, за които по критерий 3 от ТФО са присъдени 0 т.

ВАЖНО! Оценителната комисия може да извършва корекции в бюджета на проектното предложение, в случай, че при оценката се установи наличие на недопустими и/или необосновани дейности и/или разходи; несъответствие между предвидените дейности и заложените разходи; дублиране на разходи; неспазване на заложените в Условието за кандидатстване и/или европейски/национални нормативни документи изисквания по отношение на разходите; несъответствие с правилата за държавните или минималните помощи.

Корекциите в бюджета при несъответствие между предвидените дейности и видовете заложен разходи и дублиране на разходите се извършват след изискване на допълнителна пояснителна информация от кандидата.

Корекциите в бюджета на проектното предложение не могат да водят до увеличаване на размера на безвъзмездната финансова помощ, предвидена в подаденото проектно предложение, невъзможност за изпълнение на целите на проекта или на проектните дейности или подобряване на качеството на проектното предложение и нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2, от ЗУСЕФСУ.

Цялата комуникация с кандидата по време на периода на оценка ще се извършва електронно чрез профила на кандидата в ИСУН, през който е подадено проектното предложение. Промени в профила са недопустими.

Проектните предложения, покрили минималните изисквания, се класират в низходящ ред според получения общ брой точки. Финансирането се предоставя по реда на класирането до изчерпване на бюджета по процедурата.

Оценяването на проектното предложение приключва с одобрение на доклад за оценка на ОК от Ръководителя на Управляващия орган на ПОС 2021 - 2027 г.

При наличие на отрицателен резултат от оценяването, процедурата се прекратява.

При наличие на положителен резултат от оценяването, Ръководителят на Управляващия орган взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение, което се обективира в Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДБФП), съдържащ всички реквизити, посочени в чл. 37, ал. 3 от ЗУСЕФСУ.

Процесът, свързан с попълване и подаване на проектното предложение в ИСУН и представянето на допълнителна информация/ документация при оценка на същото, е представен в Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ в ИСУН: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Default/Manual>.

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

№	Критерий	ДА/ НЕ/ НП	Методика на оценка
Административно съответствие и допустимост			
1.	Кандидатът е представил всички документи, които се изискват за целите на кандидатстването, като документите, за които е указано, отговарят на изискванията, посочени в условията за кандидатстване.		Извършва се проверка за съответствие на документите от секция „Прикачени документи“ във Формуляра за кандидатстване, с изискуемите такива съгласно раздел „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“ от условията за кандидатстване.
2.	Кандидатът е допустим съгласно условията за кандидатстване и проектното предложение е подадено от лице, което го представлява, или от упълномощено/ оправомощено от него лице.		Извършва се проверка на съответствието на информацията в секция „Данни за кандидата“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН и секция „Прикачени документи“, ако е приложимо, с изискванията и условията на раздел „Допустими кандидати“ от условията за кандидатстване.
3.	В случай на партньорство, партньорът е допустим съгласно изискванията на условията за кандидатстване и правата и задълженията между страните са ясно уредени в писмено споразумение съгласно условията за кандидатстване.		Извършва се проверка на съответствието на информацията в секция „Данни за партньора“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН и секция „Прикачени документи“, ако е приложимо, с изискванията и условията на раздел „Допустими партньори“ от условията за кандидатстване.
4.	Проектното предложение е за територията на община/общини от МИГ с одобрена стратегия		Извършва се проверка в публичния модул на ИСУН дали

	за ВОМР с приложение към нея за допълващо финансиране от ПОС 2021-2027 г. по приоритет „Биологично разнообразие“.		проектното предложение е за територията на община/общини от МИГ с одобрена стратегия за ВОМР с приложение към нея за допълващо финансиране от ПОС 2021-2027 г. по приоритет „Биологично разнообразие“. Ако дадено проектно предложение е получило оценка „НЕ“ на този критерий, същото не се оценява за съответствие с всички останали критерии.
5.	Исканата безвъзмездната финансова помощ е в размер на не повече от 100 000 лв. с ДДС, (51 129,19 евро) като тя се отнася само за допустими разходи.		Извършва се проверка на информацията, подадена от кандидата в секция „Бюджет (в лева)“ и „Финансова информация – източници на финансиране (в лева/евро)“ във формуляра за кандидатстване.
6.	Дейностите, за които се иска финансиране от програмата, са допустими съгласно условията за кандидатстване.		Извършва се проверка на съответствието на дейностите, включени в проектното предложение и посочени в секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН, и указанията на раздел „Дейности, допустими за финансиране“ от условията за кандидатстване.
7.	В проектното предложение е заложен индикаторът (показателят) за резултат съгласно изискванията на условията за кандидатстване и е посочен източникът за неговото отчитане.		Извършва се проверка на съответствието на информацията в секция „Индикатори“ във Формуляра за кандидатстване в ИСУН с изискванията на раздел „Индикатори (показатели)“ от условията за кандидатстване.
8.	Исканата безвъзмездната финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕФСУ или чрез други фондове и инструменти на Европейския съюз, както и с други публични средства, различни от тези на кандидата и на партньора (ако е приложимо).		Извършва се проверка на информацията, подадена от кандидата в поле Е-декларации или секция „Прикачени документи“ (в случай на оправомощаване) във формуляра за кандидатстване. При необходимост се извършва служебна проверка за проектни предложения с подобен обхват, регистрирани от кандидата и от партньора, ако е приложимо, в ИСУН. В случай че при проверката

		възникне съмнение за наличие на двойно финансиране, ОК има право да изиска, както писмени становища от компетентните ведомства, така и резюмета на проекти, дейности или други документи от кандидата. По този критерий се разглеждат случаи, при които вече е предоставено финансиране (със средства, различни от тези на бенефициента) за даден разход, но същият се заявява за финансиране и чрез ПОС 2021-2027 г. в рамките на проектното предложение. В тази хипотеза не попадат различни разходи (дори да са от един и същи тип), ако същите са били финансирани, но отново подлежат на финансиране. Не е допустимо едни и същи представители на целевите групи да бъдат включвани в едни и същи дейности със същия предмет, но финансирани от други източници – друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.
9.	Стойността на отделните дейности е определена въз основа на анализ на остойностяването, съгласно изискванията на условията за кандидатстване.	Извършва се проверка за съответствие на стойностите в секция „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ и секция „Бюджет“ и секция „Финансова информация– източници на финансиране“ във Формуляра за кандидатстване в ИСУН и представения в секция „Прикачени документи“ анализ на остойностяването, както и дали анализът на остойностяването е изготвен съгласно указанията на раздел „Категории разходи, допустими за финансиране“ на условията за кандидатстване. В случай на съмнение относно обосноваването на разходите

			по проектното предложение, Оценителната комисия може да изиска информация от кандидата за лицата, издали документите/ офертите, вследствие на които е направено осъществяването по дейности и да направи допълнителни проверки по отношение на осъществяването на базата на минимум два източника на информация за удостоверяване на стойността за извършване на конкретната дейност.
Техническа и финансова оценка			Максимален брой точки – 100
I. Целесъобразност на проектните дейности – 30 т.			
1.	Описан е конкретният проблем, за разрешаването на който ще допринесе информационната кампания, направена е препратка към стратегически/ планови документи в сектор „биоразнообразие“ на европейско или национално ниво, определена е релевантна спрямо проблема целева група.	30 т.	Извършва се проверка за съответствие на информацията, представена в секция „План за изпълнение / Дейности по проекта“ във Формуляра за кандидатстване в ИСУН, и в публично достъпни документи, посочени от кандидата, Прил. 1 и 2 на ЗБР/ Червената книга на България/ Стратегически и планови документи в сектор „биоразнообразие“ на европейско и национално ниво. Такива документи могат да бъдат, но не се ограничават единствено до: Европейска Стратегия за биологичното разнообразие до 2030 г.; Национална стратегия за биологично разнообразие до 2030 г. (проект); Национална рамка за приоритетни дейности за мрежата Натура 2000 в България; Планове за действие за видове; Планове за управление на защитени зони; Планове за управление на защитени територии. При присъждане на 0 т. по този критерий, проектното предложение не се предлага за финансиране.
	Описан е конкретният проблем, за разрешаването на който ще допринесе информационната кампания, не е направена препратка към стратегически/ планови документи в сектор „биоразнообразие“ на европейско или национално ниво, но проблемът е свързан със защитени видове/местообитания (Прил. 1 и 2 на ЗБР/ Червената книга на България) и е определена релевантна спрямо проблема целева група.	20 т.	
	Описан е конкретният проблем, за разрешаването на който ще допринесе информационната кампания, но същият: - не е свързан със защитени видове/местообитания (Прил. 1 и 2 на ЗБР/ Червената книга на България) и не е направена препратка към стратегически/ планови документи в сектор „биоразнообразие“ на европейско или национално ниво, или - е свързан със защитени видове/ местообитания (Прил. 1 и 2 на ЗБР/ Червената книга на България), независимо дали е направена препратка към стратегически/ планови документи в сектор „биоразнообразие“ на европейско или национално ниво, но не е определена релеван-	0 т.	

	тна спрямо проблема целева група.		
II. Планиране и организация на дейностите - 30 т. <i>Описанието на дейностите трябва да включва най-малко следните елементи:</i> <i>а) местоположение на мероприятиято, целева група, време за подготовка, времетраене на събитието/събитията;</i> <i>б) необходими материали, послания, време и екип за подготовката им и начин на разпространение;</i> <i>в) начин на отчитане на присъствие/интерес/достигане.</i>			
2.	Описанието на дейностите включва три от горепосочените елементи.	30 т.	Извършва се проверка за съответствие на информацията, представена в секция „План за изпълнение/Дейности по проекта“ във Формуляра за кандидатстване в ИСУН.
	Описанието на дейностите включва два от горепосочените елементи.	15 т.	
	Описанието на дейностите включва само един от горепосочените елементи.	5 т.	
III. Капацитет на кандидата – 30 т.			
3.	Кандидатът или партньорът имат опит в реализирани комуникационни/информационни/разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, както и управленски опит по приключили проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници.	30 т.	Извършва се проверка за съответствие на информацията, представена в секция „Прикачени документи“ и „План за изпълнение / Дейности по проекта“ във Формуляра за кандидатстване в ИСУН, с указанията на раздел „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“ от условията за кандидатстване.
	Кандидатът или партньорът имат опит в текущи комуникационни/информационни/разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, както и управленски опит по приключили проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници.	20 т.	
	Кандидатът или партньорът нямат опит в реализирането на комуникационни, информационни и разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, но имат управленски опит по приключили проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници.	10 т.	
	Кандидатът или партньорът нямат опит в реализирането на комуникационни, информационни и разяснителни кампании в сектор „биоразнообразие“, но имат управленски опит по текущи проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, междуна-	5 т.	

	родни организации или други външни източници.		
	Кандидатът или партньорът нямат опит нито в реализирането на комуникационни, информационни и разяснителни кампании в сектор „бизнес“, нито в управлението на приключили проекти, финансирани от фондове или инструменти на Европейския съюз, международни организации или други външни източници.	0 т.	

IV. Финансова оценка - обосновка на бюджета на проектното предложение – 10 т.

1. Налице е съответствие между предвидените дейности и видовете заложи разходи – тук влиза и хипотезата „Всички разходи са отнесени към съответстващия им раздел в бюджета“.
2. Спазени са заложените правила или ограничения по отношение на заложи процентни съотношения/прагове на разходите.
3. Исканата безвъзмездна финансова помощ не включва недопустими разходи.
4. В бюджета не е налице дублиране на разходи.

	Не се налагат корекции в бюджета.	10 т.	Извършва се проверка на стойностите, попълнени в секция „Бюджет“ във Формуляра за кандидатстване.
	Налагат се корекции в бюджета, свързани само с 1 от посочените 4 условия.	8 т.	
4.	Налагат се корекции в бюджета, свързани с 2 от посочените 4 условия.	5 т.	Извършва се проверка за съответствие на информацията, представена в секция „План за изпълнение / Дейности по проекта“ във Формуляра за кандидатстване в ИСУН.
	Налагат се корекции в бюджета, свързани с 3 от посочените 4 условия.	3 т.	
	Налагат се корекции в бюджета, свързани и с 4-те посочени условия.	1 т.	

23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Проектно предложение по процедурата може да бъде подадено от кандидата или упълномощено/оправомощено от него лице единствено чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване с квалифициран електронен подпис, чрез системата ИСУН: <http://eumis2020.government.bg/>. В случай че проектното предложение се подава от оправомощено лице, е необходимо представянето на пълномощно/заповед за оправомощаване от ръководителя на структурата, в която се намира кандидата.

ИСУН се поддържа от дирекция „Системи за управление на средствата от Европейския съюз“ в администрацията на Министерския съвет и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване¹²:

Документите, които се подават, трябва да съобразяват изискванията към тях, ако има такива, посочени в настоящите *Условия за кандидатстване*.

¹² В случай че по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения, документите, които се подават на този етап, се посочват отделно.

Формулярът за кандидатстване се попълва в ИСУН, като в системата не следва да се прикачва отделен файл.

Прилагат се само документи, които не са общодостъпни и публикувани на официална страница на органа, компетентен за издаването им или на други общодостъпни места. В случай че документите са публично достъпни, следва да се посочат активни електронни адреси, на които те са публикувани.

24.1. Пълномощно или заповед за оправомощаване на длъжностното лице, което подписва с квалифициран електронен подпис от името на кандидата документите за кандидатстване по процедурата, ако е приложимо. От текста на пълномощното/заповедта за оправомощаване следва да става ясно, че съответното упълномощено/длъжностно лице е упълномощено/оправомощено да подаде конкретното проектно предложение, както и че лицето е упълномощено/оправомощено да представлява кандидата към датата на кандидатстване. Оправомощеното лице за подаване на проектното предложение няма право да оправомощава други лица;

24.2 Документи за съгласие/разрешаване за кандидатстване по процедурата (за кандидата и за партньора), ако е приложимо:

24.2.1 При кандидат или партньор ЮЛНЦ се представя документ, с който съответният управителен орган разрешава/се съгласява да се кандидатства по процедурата.;

24.2.2. При кандидат или партньор – клон на ЮЛНЦ се представя документ, от който е видно, че управителят на клона има представителна власт да кандидатства и да сключи АДФП, в т.ч. разрешения/съгласия и/или други документи, изискващи се съгласно устава/учредителния акт на ЮЛНЦ за поемане на финансови задължения в размер, отговарящ на размера на безвъзмездната финансова помощ, за която се кандидатства.

24.2.3. При кандидат или партньор - община се представя Решение на Общинския съвет. В случай че в крайния срок за подаване на проектни предложения не е предвидена сесия на Общинския съвет, е допустимо Решението да бъде представено по време на оценката.;

24.3. Подписано споразумение за партньорство, ако е приложимо. При кандидат и/или партньор община се представя и Решение на съответния Общински съвет за одобрение на партньорството. В случай че в крайния срок за подаване на проектни предложения не е предвидена сесия на Общинския съвет, е допустимо Решението и споразумението за партньорство да бъдат представени по време на оценката.;

24.4. Анализ на остойностяването на дейностите по проектното предложение в съответствие с Приложение № 2, който да позволява проверка на направените калкулации за целите на изчисляване на стойностите, заедно с обяснителна записка. Анализът трябва да отговаря на изискванията на Раздел 14 „Категории разходи, допустими за финансиране“ от условията за кандидатстване и да бъде във формат *.xls, .xlsx, като се представят и съответните приложения;

24.5 Документи, с които се доказва допустимостта на кандидата/партньора съгласно раздели 11 и 12 от условията за кандидатстване:

24.5.1. Документи, удостоверяващи, че съответното ЮЛНЦ отговаря на условията за допустимост на раздел 11 и раздел 12 – учредителни документи (учредителен акт/устав) и др. В случай че документите са публично достъпни, следва да бъдат посочени електронни адреси (*приложимо за кандидати и партньори – ЮЛНЦ*).

24.5.2. Документи, удостоверяващи, че съответният клон на ЮЛНЦ отговаря на условията за допустимост на раздел 11 и раздел 12 – учредителни документи на ЮЛНЦ (учредителен акт/устав), решение на управителния орган на ЮЛНЦ за откриване на клона и др. В случай че документите са публично достъпни, следва да бъдат посочени електронни адреси (*приложимо за кандидати и партньори – клонове на ЮЛНЦ*).

24.5.3. Документи, доказващи, че стопанската и нестопанската дейност, разходите и финансирането на кандидата и на партньора (*ако има такъв*) са ясно разделени (действащи към датата на кандидатстване счетоводна политика или извлечение от нея, от които да е видно, че разделението на икономическите от неикономическите дейности е осигурено към датата на кандидатстване, индивидуален сметкоплан, баланс и отчет за приходите и разходите или др.), ако е налице стопанска дейност;

24.6. Подробна информация и документи, с които се доказва опит на кандидата/партньора в изпълнението на сходни с допустимите по процедурата дейности, когато такъв е наличен – копия от изпълнени договори с референции, и/или приемо-предавателни протоколи, от които да е видно, че изпълнението на дейностите е приключило, и др. За дейности, чието изпълнение не е приключило към датата на кандидатстване, се представят копия от договори. Кандидатът може да посочи линк към публично достъпни регистри, интернет страници и/или бази данни, чрез който може да бъде извършена проверка на информацията. Кандидатите могат да докажат опит и чрез опит на свои експерти, включени в управлението или в изпълнението на проекта, които са наети по трудово/служебно правоотношение към датата на кандидатстване. В този случай се представя копие от трудовия договор/заповед за назначаване на служителя, както и доказателства за опита му, като напр. копия от договори, длъжностни характеристики, референции, трудови и/или служебни книжки и др.

24.7. Обща декларация за кандидата и за партньора, по образец, съгласно Приложение № 3 към условията за кандидатстване – за кандидата документът е приложим единствено в хипотеза на оправомощаване/упълномощаване. При тази хипотеза, представляващият/те кандидата декларира/т в лично качество в отделна декларация по образец, съгласно Приложение № 3. Декларацията/ите се подписва/т с КЕП от лицето/ата с право да представлява/т кандидата/партньора, след което се прикачват в ИСУН;

24.8. Декларация за данни от НСИ за кандидата и партньора, по образец, съгласно Приложение № 4 към условията за кандидатстване – за кандидата документът е приложим единствено в хипотеза на оправомощаване/упълномощаване. При тази хипотеза, представляващият/те кандидата декларира/т в лично качество в отделна декларация по образец, съгласно Приложение № 4. Декларацията/ите се подписва/т с КЕП от лицето/ата с право да представлява/т кандидата/партньора, след което се прикачват в ИСУН;

24.9. Декларация за кандидата и партньора за липса на обстоятелствата по чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, съгласно Приложение № 5 към условията за кандидатстване. Декларацията се попълва и представя за лицата, които представляват кандидата/партньора и за членовете на неговия управителен орган съгласно регистъра, в който е вписан кандидатът/партньорът, ако има такъв, или в документите, удостоверяващи правосубектността му. Когато в състава на тези органи участва юридическо лице, основанията се отнасят за физическите лица, които го представляват. Декларацията/ите се подписва/т с КЕП, след което се прикачват в ИСУН;

24.10. Декларация на кандидата и за партньора за държавни и минимални помощи, по образец съгласно Приложение № 6 към условията за кандидатстване. Декларацията/ите се подписва/т с КЕП от лицето/ата с право да представлява/т кандидата/партньора, след което се прикачват в ИСУН. Декларацията се представя само от кандидат/партньор, който е юридическо лице с нестопанска цел или клон на юридическо лице с нестопанска цел. Декларацията се попълва от представляващите кандидата/партньора.;

24.11. Декларация за кандидата и за партньора за организация, управление, видимост, прозрачност и комуникация по образец, съгласно Приложение № 7 към условията за кандидатстване. Декларацията/ите се подписва/т с КЕП от лицето/ата с право да представлява/т кандидата/партньора, след което се прикачват в ИСУН.;

24.12. Други документи, при необходимост от страна на кандидата, спомагащи за обосноваката на необходимостта от изпълнение на проектното предложение.

Общи указания:

Подписването на документите и прикачването им в ИСУН се извършва съгласно Ръководство за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ и Приложение № 1 към условията за кандидатстване.

25. Краен срок за подаване на проектните предложения¹³:

23.09.2026 г.

26. Допълнителна информация¹⁴:

Кандидатът по процедурата може да иска разяснения по Условията за кандидатстване в срок до три седмици преди крайния срок за подаване на проектното предложение, като изпраща въпроси чрез информационната система ИСУН.

Разясненията от УО се дават по отношение на Условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за кандидата. Писмени отговори ще бъдат публикувани в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди крайния срок за подаване на проектното предложение. Отговорите ще бъдат публикувани в системата ИСУН, модул *Е-кандидатстване*, секция „*Въпроси и отговори*“, секция „*Отворени процедури*“, „*Документи за кандидатстване и информация*“, както и на интернет страницата на ПОС 2021-2027 г. в Единния информационен портал на Европейските фондове <http://www.eufunds.bg>, като за това ще бъде информиран кандидатът.

27. Приложения към Условията за кандидатстване:

- Приложение № 1 – Указания за попълване на формуляр за кандидатстване и подаване на проект по процедура BG16FFPR002-3.024 „Информационни кампании - биологично разнообразие“;
- Приложение № 2 – Анализ на остойностяването – образец;
- Приложение № 3 – Обща декларация – образец;
- Приложение № 4 – Декларация за данни от НСИ – образец;
- Приложение № 5 – Декларация за липса на обстоятелствата по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕФ-СУ – образец.
- Приложение № 6 – Декларация за държавни и минимални помощи – образец;
- Приложение № 7 – Декларация за организация, управление, видимост, прозрачност и комуникация – образец.

¹³ В случай че по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения, се посочва и краен срок за подаване на концепциите

¹⁴ По преценка на Управляващия орган.